[2025] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 8

ਕਿਮ ਵਾਨਸੂ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2025 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 15)

02 ਜਨਵਰੀ 2025

[ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ* ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 226 - ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 - ਐਸ. 482 - ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ - ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨ ਲਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ - ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਸਪਸ਼ਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋਸ਼, ਬਾਕੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਗੇ - ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ,

---

* ਲੇਖਕ

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 6, 10, 12-14]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ **1990 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 363: [1990] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 259: ਏਆਈਆਰ 1992 ਐਸਸੀ 604;** *ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਿਰਾ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ* **1997 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 714: [1997] ਪੂਰਕ 5 ਐਸਸੀਆਰ 12: ਏਆਈਆਰ 1998 ਐਸਸੀ 128;** *ਪੂਰਬੀ ਐਸਪੀਜੀ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਪੋਦਦਾਰ,* **ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 1668;** *ਏ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਗੋਲਕੌਂਡਾ ਲਿੰਗਾ ਸਵਾਮੀ ਰਾਜ* **2004 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 404: [2004] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 147: (2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 522;** *ਮੁਹੰਮਦ ਵਾਜਿਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਿਰਾ,* **2023 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 683: [2023] 11 ਐਸਸੀਆਰ 313: 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 951 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973; ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ; ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ; ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ; ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ; ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ; ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼; ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ; ਨਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2025 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 15

2020 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਐਮਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 8063 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.08.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸ਼ੋਏਬ ਆਲਮ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਤਲਹਾ ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ, ਐਮ ਸ਼ਾਜ਼ ਖਾਨ, ਅਦਨਾਨ ਯੂਸਫ਼, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਪਲਵ ਸ਼ਿਸ਼ੋਦੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਿਵਯੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਰਜਤ ਸਿੰਘ, ਅੰਦਲੀਬ ਨਕਵੀ, ਸਾਰਥਕ ਚੰਦਰ, ਅਰੁਣ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾਵਤ, ਦਾਨਿਸ਼ ਜ਼ੁਬੈਰ ਖਾਨ, ਡਾ. ਲੋਕੇਂਦਰ ਮਲਿਕ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਕਿਮ ਵਾਨਸੂ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 2020 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8063 ਵਿੱਚ 26.08.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੇਰਠ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 64/2020 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

> *ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ, ਧਾਰਾ 157, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ 1994, ਸੀਆਰਐਲਜੇ 1981 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 173 (2) ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।*

3. 14.10.2020 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਵੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ।

4. ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ: -

ਹੁੰਡਈ ਮੋਟਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ 'ਐਚਐਮਆਈਐਲ') ਨੇ ਹੁੰਡਈ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਇੰਡੀਆ ਐਲਐਲਪੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਐਚਈਸੀ ਇੰਡੀਆ ਐਲਐਲਪੀ') ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਰਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁੜਗਾਓਂ, ਐਚਐਮਆਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਆਰਸੀ ਵਰਕਸ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਇਸ ਦੇ ਲਈ 20.10.2017 ਨੂੰ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਚਈਸੀ ਇੰਡੀਆ ਐਲਐਲਪੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ। ਐਚ.ਈ.ਸੀ. ਇੰਡੀਆ ਐਲ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕੇ.ਓ.ਟੀ.ਈ.ਸੀ ਆਟੋਮੋਟਿਵ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਕੋਟੇਕ') ਨੂੰ ਸਬ-ਕੰਟਰੈਕਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਸੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ ਇੰਡੀਆ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ') ਅਤੇ 'ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ' ਨਾਲ ਹੋਰ ਉਪ-ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4) ਦੀ ਇਕਾਈ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ' ਨੇ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 406, 420 ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 504, 506 ਅਤੇ 120-ਬੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਆਈਪੀਸੀ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਕਿ 'ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ' ਨੇ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 06.08.2020 ਅਤੇ 09.09.2020 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.') ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲੇ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਐਨੇਕਚਰ ਪੀ -9 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

> *"ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਫਾਇਦਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ - ਮਾਣਯੋਗ ਸਰ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਤਾਹਿਰ, ਪਾਰਟਨਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਟੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ, 202 ਬੀ /9, ਗਰਾਊਂਡ ਫਲੋਰ, ਠਟਵਾੜੀ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਵੈਸਟਐਂਡ ਰੋਡ, ਮੇਰਠ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਮੇਰਠ ਐਂਟ, ਮੇਰਠ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਗਭਗ ਪਿਛਲੇ ੩੦ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਭਰਾ ਨਾਸਿਰ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲ ਰਵਿੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉਕਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਗੇ।* ਬਿਨੈਕਾਰ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੰ. - 6 ਸਿਊਂਗ ਹਵੀ, ਉਸ ਦੇ (ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ) ਯੂ ਸਿਊਂਗ ਸਾਂਗ ਐਸਏ ਇੰਡੀਆ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ), ਜੋ ਮੁੱਖ ਕੰਪਨੀ ਮਿਸ ਹੁੰਡਾਈ ਮੋਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ

ਇੰਡੀਆ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ 15.06.2018 ਨੂੰ ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੋਰੀਆਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਚੰਗੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਮੇਲ ਆਈਡੀ 'ਤੇ ਵਰਕ ਆਰਡਰ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਬੀਆਈਐਸ ਵਿਖੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰਠ ਵਿਖੇ ਘਰ) ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਾਹੀਂ. ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਮ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਠ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਗਸਤ 2018 ਤੋਂ 2019 ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਿੱਲ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਲਗਭਗ 9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ 1,70,51,000/- ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 8,31,94,200/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂ ਸਿਉਂਗ ਸਾਂਗ ਐਸਏ ਇੰਡੀਆ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ) ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 8,31,94,200/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਕੰਪਨੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਹੁੰਡਾਈ ਮੋਟਰ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂ ਸਿਉਂਗ ਸਾਂਗ ਐਸਏ ਇੰਡੀਆ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ) ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੋਟੇਕ ਆਟੋਮੋਟਿਵ ਸਰਵਿਸ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਯੂ ਸਿਉਂਗ ਸਾਂਗ ਐਸਏ ਇੰਡੀਆ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਵਾਈਐਸਐਸਐਸ) ਦੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ 8,31,94,200/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਹੁੰਡਾਈ ਮੋਟਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਮੇਤ 16 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਸਰਜ਼ ਖਾਨ ਓਟੀਈਸੀ ਆਟੋਮੋਟਿਵ ਸਰਵਿਸ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, ਜੋ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ

ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 7,67,30,826/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ 40 ਫੀਸਦੀ ਭੁਗਤਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਭੁਗਤਾਨ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸੁਲ੍ਹਾ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 30.11.2019 ਨੂੰ 61,38,446/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 2,45,53,864/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੋ ਚੈੱਕ ਵੀ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 61,38,446/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਨਕਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 2,45,53,864/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਹਾਨੇ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਟਾਲਦੇ ਰਹੇ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਭਰਾ ਨਾਸਿਰ ਅਦਾਲਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ 03.10.2019 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਉੱਥੇ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਭਰਾ ਨਾਸਿਰ ਅਲੀ ਖਾਨ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਆਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ "ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨਾਸਿਰ ਅਲੀ ਖਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਆਖਰੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਭਰਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ; ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸਦਮਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਭਰਾ ਨਾਸਿਰ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੀ 30.01.2020 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। *ਇਸ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਸਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ*

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

(ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)

6. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਾ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ *ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ 1 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਟੀਕ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ਡ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਖਤ ਫਾਰਮੂਲਾ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸੂਚੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

102. ਅਧਿਆਇ XIV ਅਧੀਨ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,

---

1 1990 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 363: [1990] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 259: ਏਆਈਆਰ 1992 ਐਸਸੀ 604;

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਟੀਕ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ਡ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਖਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (1) ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(4) ਜਿੱਥੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਗੁਪਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

7. ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ 2 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ

8. ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ***ਪੂਰਬੀ ਐਸਪੀਜੀ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜੀਵ ਪੋਦਦਾਰ***, [3] ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇਗੀ।

9. *ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੋਲਕੋਂਡਾ ਲਿੰਗਾ ਸਵਾਮੀ* ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਜੋੜੇ ਜਾਂ ਘਟਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਠ ਕੱਢ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਖਮ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 'ਐਚਈਸੀ ਇੰਡੀਆ ਐਲਐਲਪੀ' ਨਾਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਕੈਨਿੰਗ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਭਾਵ ਚੌਥੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

---

2 1997 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 714: [1997] ਪੂਰਕ 5 ਐਸਸੀਆਰ 12: ਏਆਈਆਰ 1998 ਐਸਸੀ 128;

3 ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 1668

4 2004 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 404: [2004] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 147: (2004) 6 ਐਸਸੀਸੀ 522;

ਲਗਭਗ 9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੀ ਕੰਪਨੀ/ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

11. ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, *ਮੁਹੰਮਦ ਵਾਜਿਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ*,[5] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ: -

> *"34..... ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਿਰਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਬੇਤੁਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੇਖੇ ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ/ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।*

12. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸੁਪਰਾ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 64/2020 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ (ਵਾਂ) ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਕੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ

---

5 2023 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 683: [2023] 11 ਐਸਸੀਆਰ 313 : 2023 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 951;

ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇਗੀ।

14. ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 2020 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8063 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 26.08.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੇਰਠ ਦੇ ਸਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 64/2020 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੇਰੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

15. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

†ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016